

Lányi András:

Vidámpark helyén állatkert, állatkert helyén vidámpark

Mindig nyomasztott a szűk ketrecekben tébolyultan rohangáló vagy magukba roskadva heverő állatok látványa. Becsültem Persányi Miklóst, aki az állatkert-igazgatók közül talán a legtöbbet tett azért, hogy enyhítsen a városligeti börtönükben sýnlődő lények kilátástalan helyzetén. Úgy éreztem, még a Vidámpark feláldozása sem túl nagy ár, ha néhány négylábú társunk ez által tágasabb kifutóhoz jut. Annál nagyobb volt a csalódásom, amikor kiderült, hogy a lebontott vurstli helyén csak egy divatos, újmódi vurstli épül, valahol Disneyland és Jurassic Park között, amelyben az állatoknak és növényeknek is jut, persze, komoly szerep: közönségcsalogató és bevételnövelő minőségükben. Ez lesz a furcsa nevű Biodóm, bármi legyen is az, mindenesetre Európa legnagyobb és legmagasabb biodómja: ennyi az, amit biztosan tudni róla. Egyelőre 25 milliárdot szánnak rá – erről viszont azt lehet biztosan tudni, hogy nem lesz elég, de sebj. A pénz nem számít, ha arról van szó, hogy utolérjük, sőt megelőzzük Németországot, Angliát – ha másban nem, legalább biodómban.

A Muzeumi Negyed programjának farvizén váratlan sebességgel elfogadott, látványtervezett és költségvetett terv – gyerekek, mire lehetne elverni még néhány milliárdot? – a gombhoz varrt kabát bevált szabásmintáját követi: álmodjunk egy éktelenül nagy épületet, azután találjuk ki, hogy mire is volna jó. Rosszindulatú rágalom, kiáltják majd a vállalkozás hívei, számtalanszor elmondtuk, hogy a Biodóm a Kárpát-medence évmilliókkal ezelőtti élővilágát fogja bemutatni. Tehát kardfogú tigrisek, barlangi hiúzok, kisebb-nagyobb őshüllők szaladgálnak majd benne, ha jól értem. Mert ellenkező esetben, ha mégsem sikerülne erre az alkalomra feltámasztani a sajnálatos módon kihalt lényeket, akkor ugyebár, nem marad hátra más, mint hogy mai trópusi vagy szubtrópusi állatokat, növényeket mutogassunk – az obligát dinó-csontvázak árnyékában -, azzal a felkiáltással, hogy valamikor ilyenek népesíthették be a

Kárpát-medencét. Az őstenger egykori jelenlétére tekintettel építünk egy hatalmas akváriumot is – nagyobb lesz, mint Budafokon a Campona Bevásárlóközpontban -, és abba trópusi halakat költöztetünk, de akkorákat, amilyenek az állatkerti pálmaház akváriumában eddig nem fértek volna el, de jó lesz! Ha azt kérdeznék egy politikai döntéshozó testülettől, hogy akar-e 25-30 milliárdért még egy pálmaházat a budapesti állatkertbe, a meglévő mellé, csak lényegesen nagyobb kivitelben, annak kötelessége volna nemet mondani, mert bármilyen sok pénz ficáncol is a zsebében, az mégiscsak az adófizetők pénze, amiből előbb más, égetően sürgős közkiadásokat kellene fedezni, csökkenteni az állam külső adósságát és a többi. Így azonban egészen más a helyzet. Kárpáti őslények a milléniumi Ős-budavár helyén, a sumér-magyar rokonságnál is régebbi időkből, ez igen! Csónakázni talán nem nagy dolog, de ha vizi-szafarinak nevezzük, dől majd a látogató (bedől). S ha kiderül róluk, hogy őshonosak hazánkban, nem egzotikus jövevények, mindjárt nagyobb kifutóhoz jutnak a szerencsétlen csimpánzok, elefántok, akiknek sivár és szűkös állatkerti élőhelyét már gyermekkoromban nagy ívben elkerültem, mert látványnak is borzasztó.

Hogy teljes legyen a homály, a biodóm csak része egy Pannon-park elnevezésű tervnek, amelyben a biodómon kívül (ha jól értem), mesevár, állatsimogató és madárkórház is helyet kap, valamint, dómon kívül és belül, mindenféle közönység-szórakoztató létesítmények. Ezekre okvetlenül szükség lesz, mert a közönység becsalogatása és pénzének kicsalogatása ezúttal létkérdés. A biodómnak ugyanis nemcsak az építése, hanem a fenntartása is pokoli sokba kerül majd minden évben. Ha a kb 3 hektár alapterületű, negyven méter magas üvegház fűtésére, hűtésére és szellőztetésére gondolok, elfog a kíváncsiság, és látni szeretném, milyen bevételek, és miféle számítás alapján ellentételezik mindezt az üzleti tervben. A nagyság átka. Mert nagy lesz és átkozottul csúnya, szeretem. De legalább jól látszik majd messziről is. Hogy könnyebb legyen elképzelni: a legmagasabb városligeti fák koronájánál majd kétszer magasabb lesz. (Most emelje fel a kezét az a kedves olvasó, aki úgy érzi, hogy erről az egésztől megkérdezték, és ő, mint érintett városlakó, a beleegyezését adta hozzá.)

Annyit azért megjegyeznék – tudom, nem ez a lényeg, de mégis -, hogy egy működő madárkórház esetében a teljes nyugalom és a csend nélkülözhetetlen a gyógyuláshoz – tessék megkérdezni a téma gyakorló hazai szakembereit. Oda tehát látogatókat rendszeresen beengedni nem lehet, és ezért nem is lesz madárkórház ebben a vurstliban, csak előre szólok.

Komolyra fordítva a szót: ne keverjük össze a dolgokat! Hogyha valaki üzleti alapon mega-pálmaházat építene a saját kockázatára, én sok sikert kívánok neki. De ha a buzgón fakadó költségvetési források vizére számít, hogy azok öntözzék, fűtsék légvárait, akkor részletes hatástanulmányt, megalapozott költségvetést és nyilvános ellenőrzést követelek, állampolgári jogon. S ha mindez együtt volna, akkor is azt javasolnám, hogy ne az amúgyis szűkös állatkerttől vegye el a helyet, s ne a túlépített Városligetben kísérletezzon.

Mellesleg: miért kell ebben az országban mindennek egy helyen, a fővárosban történnie? Az állatkertek divatját lassan felváltja Európaszerte a szafari-parkoké. Végre eljutottunk idáig: korunk embere kevesebb ketrecre, több természetre, természetközeli helyzetben megfigyelhető állatokra vágyik, és hajlandó ezért utazni, fizetni. Javaslom, hogy az őspannón Disneyland-re szánt összeg harmadából hozzunk létre egy világszínvonalú szafari-parkot a gödöllői Vadaspark egy részén, és abba telepítsünk ki a fővárosból minél több, jobb sorsra érdemes állatot! Ugyanakkor épüljön Pesten is egy új pálmaház, mert ha épülhet, hát miért ne, de csak akkora, hogy például egy elefánt-családnak elég tágas legyen. Mert az állatkertekre is áll az, ami a világvárosokra: hogy a turista ott szeret lenni, ahol a bennszülöttek is jól érzik magukat. Tudom, sok minden hiányzik még ehhez Budapesten – s az Állatkertben is -, de legkevésbé a vásári látványosságok és szuperprodukciók.

